

SAM M.JUT

GIMNAZJUM NR 1 IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W NIEDRZWICY DUŻEJ

wydanie specjalne

ekologiczne

Drodzy Czytelnicy!!!

Po raz kolejny wydajemy specjalny numer naszej szkolnej gazetki z okazji VI edycji konkursu ekologiczno-regionalnego pod patronatem Lubelskiego Kuratora Oświaty. Celem konkursu jest poznanie eko-tajemnic regionu Lubelszczyzny oraz walorów przyrodniczych swojej Małej Ojczyzny. W tym zakresie przedstawiamy wiele wyjątkowych i niepowtarzalnych miejsc oraz zakątków, które z pewnością wzbudzą Waszą ciekawość. Poznacie szereg eko-instytucji i organizacji, które wspierają środowiska lokalne na poziomie ochrony przyrody.

Zywnym nadzieję, że ta krótka praca przyczyni się do gruntownych poszukiwań wiedzy praktycznej, która, być może, zaszczepi w wielu z Was żylkę prawdziwych ekologów.

Zyczymy miłej lektury!

Natalia P.

*Wszystko, co piękne w naszym regionie,
walory przyrodnicze wprost nieocenione
chcemy pokazywać i chwalić się nimi
i wiosną i latem i nawet w środku zimy.
Pomniki przyrody, lśniąca tafle wody
staramy się szanować i Państwu prezentować.
Bogactwo naszej gminy wspólnie obejrzymy
a również pokażemy walory lubelskiej ziemi.
Staramy się wszyscy chronić, co nam bliskie
dbać o swoje sprawy i eko – postawy
Kto się chce przyłączyć niech po stronach błędzi
czyta i studiuje i nas akceptuje.
Jest tu tego dużo: zdjęcia, teksty związane
A w centrum przyrody nasze wielkie serce!!!!*

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie całej Polski istnieje wiele kompleksów, których zadaniem jest ochrona unikalnych form przyrody żywej i nieożywionej, występujących tylko na danym obszarze, będących dla niego charakterystycznymi. Powołane w tym celu instytucje, zgodnie z obowiązującą aktualnie Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. mają za zadanie:

- utrzymać stabilności ekosystemów i trwałości procesów ekologicznych
- zachować różnorodności biologicznej, - zapewnić ciągłość istnienia wszystkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami
- chronić walory krajobrazowe, zadrzewienia oraz zieleń w miastach i wsiach
- utrzymywać lub przywracać do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody
- chronić w celu zachowania dla

przyszłych pokoleń dziedzictwo geologiczne i paleontologiczne

- prowadzić działalność informacyjną, promocyjną i edukacyjną (m.in. kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec środowiska naturalnego)

Aby właściwie osiągać te cele i stale nadzorować bezpieczeństwo chronionych gatunków, powołuje się różne instytucje, których zasady funkcjonowania określone są przez zrzeszane przez nie obiekty przyrody żywej i nieożywionej. Wśród form ochrony przyrody udokumentowanych w Polsce wyodrębniamy:

- **Parki narodowe**
- **Rezerваты przyrody**
- **Parki krajobrazowe**
- **Obszary chronionego krajobrazu**
- **Obszary Natura 2000**
- **Użytki ekologiczne**
- **Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe**
- **Stanowiska dokumentacyjne**
- **Pomniki przyrody**

Rozmieszczenie parków narodowych w Polsce

źródło:

http://turystyka.bikeboard.pl/images/galerie/wv361_d_parki_04.jpg

Parki Lubelszczyzny:

Kilka słów od eksperta

rozmowa z Rzecznikiem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

W dzisiejszych czasach na terenie całej Polski istnieje wiele instytucji zajmujących się ochroną środowiska naturalnego. Mimo to młodzież nie dysponuje wiedzą na temat ich funkcjonowania. Dlatego też pragnęlibyśmy zadać Panu kilka pytań na ten temat.

z organizacjami młodzieżowymi, np. wolontariatami?

6. Czy RDLP prowadzi działalność na rzecz edukacji publicznej w szczególności w zakresie ochrony środowiska?

7. W jaki sposób w praktyce RDLP realizuje zamierzone cele?

Agata T.

1. Od kiedy RDLP prowadzi swoją działalność?

2. Czym zajmuje się Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie? Jakie są kompetencje RDLP? Czy prowadzi działalność proekologiczną?

3. Jaki obszar znajduje się o obrębie działań RDLP?

4. Jakie rzadkie gatunki fauny i flory są charakterystyczne dla Lubelszczyzny?

5. Czy RDLP współpracuje

ROZTOCZAŃSKI PARK NARODOWY

Jednym z dwóch parków narodowych zlokalizowanych na terenie Lubelszczyzny jest Roztoczański PN. Obejmuje najcenniejsze przyrodniczo obszary Roztocza. Bardzo ciekawa tradycja i istnienie na jego obszarze Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego dodatkowo podnoszą atrakcyjność tej instytucji. Do tego parku powinien więc obowiązkowo udać się każdy miłośnik przyrody zamieszkujący Lubelszczyznę.

HISTORIA POWSTANIA

Tradycja ochrony przyrody na obszarze Roztocza sięga końca XVI wieku, kiedy obszary te zostały włączone do założonej przez Kanclerza Wielkiego Koronnego, Jana Zamoyskiego, Ordynacji. Utworzono tu wówczas tzw. „zwierzyniec” – formę rezerwatu, w obrębie którego żyły jelenie, dziki, wilki, rysie, żbiki i tarpány. Obejmował on powierzchnię obecnego obwodu ochronnego Bukowa Góra oraz część obwodu ochronnego Florianka. W wyniku braku funduszy na utrzymywanie działalności pod koniec XVIII bądź na początku XIX w. „zwierzyniec” został zamknięty, a zwierzęta w nim żyjące zostały wypuszczone do okolicznych lasów albo rozdane okolicznym mieszkańcom. Mimo to tradycje ochrony przyrody były jednak ciągle kultywowane na tym obszarze. Duże zainteresowanie badaczy terenem Roztocza, spowodowane mnogością unikalnych gatunków roślin i zwierząt przyczyniło się do powołania w 1974 r. Roztoczańskiego Parku Narodowego, obejmującego 8482 ha.

ŚWIAT ROŚLIN

Flora roślin Roztoczańskiego Parku Narodowego liczy ponad 1000 gatunków. Są wśród nich rośliny górskie (np. tojad dzióbaty, czosnek siatkowaty), borealne (zimoziół północny, widłak wroniec, pomocnik baldaszkowaty), atlantyckie (rosiczka pośrednia, sporek wiosenny, sit sztywny) oraz pontyjskie (przetacznik ząbkowany, szczodrzeniec ruski). Wiele z nich to gatunki reliktowe – pozostałości okresów zlodowaceń i ocieplenia klimatu. Ścisłej ochronie gatunkowej podlega 45 gatunków, a 65 uznano za rzadkie. Szczególną wagę przywiązuje się w parku do ochrony takich roślin jak m.in. śnieżyczka przebiśnieg, rosiczka długolistna i okrągłolistna, lilia złotogłów, rojnik złotogłów, wszystkie (15) gatunków występujących tu storczyków, na czele z obuwikiem pospolitym (mającym w uroczysku

Maziarki jedno z największych stanowisk w Polsce).

ŚWIAT ZWIERZĄT

W faunie RPN przeważają gatunki leśne. Spośród ssaków liczne są jeleniowate: jelenie, sarny, daniela i łosie, oraz drapieżniki, w tym wilki, wydry i rysie. Dość często występują gryzonie: bóbr, popielica, orzesznica i rzadko spotykana w kraju koszatka. Latające ssaki – nietoperze – reprezentują 15 gatunków z 21 mieszkających na terenie Polski. Do najcenniejszych gatunków awifauny parku zalicza się: bociana czarnego, orlika krzykliwego, trzmiełojada, derkacza, jarząbka, brodziec samotnego, sieweczkę rzeczną, dzięcioła białogrzbietego i gwałtownie zanikającą kraskę. W Roztoczańskim Parku Narodowym zamieszkuje blisko 300 gatunków zwierząt podlegających ochronie, w tym wiele bezkręgowców, jak np. nadobnica alpejska czy jelonek rogacz. RPN jest również jedyną w Polsce ostoją konika polskiego, która to rasa powstała w wyniku skrzyżowania wymarłego już tarpana z końmi z okolicznych zagrod chłopskich.

ZABYTKI

W kilku miejscowościach w rejonie parku (Kosobudy, Sochy, Górecko Stare, Lasowe) zachowało się sporo tradycyjnego budownictwa, w tym zagrody śródleśne. W XIX-wiecznej zagrodzie w Guciowie urządzono skansen. Kręta dolina Wieprza wyróżnia się pozostałościami młynów wodnych (Bondyrz), tartaków i gorzelni. Ludowego kolorytu nadają Roztoczu liczne kapliczki i krzyże, cmentarze i pojedyncze mogiły. Warte uwagi są liczne kościoły i cerkwie, jak np. XIX-wieczna cerkiew w Kosobudach. W otulinie na południe od parku znajduje się modrzewiowy kościółek z 1767 roku w Górecku Kościelnym, a na północy, w Szczepieszynie, murowany kościół św. Mikołaja z początku XVII w. Godne polecenia są również liczne zabytki znajdujące się w Zwierzyńcu – małym miasteczku leżącym na skraju Roztoczańskiego parku Narodowego.

Agata T.

Kalendarzyk ekologiczny, czyli święta, o których nie może zapomnieć żaden miłośnik przyrody.

STYCZEŃ

9 stycznia Dzień Ligi Ochrony Przyrody

28 stycznia - 2 lutego Światowy Tydzień Mokradeł

LUTY

2 lutego Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych

11 lutego Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej

MARZEC

21 marca Światowy Dzień Leśnika

21 marca Dzień Wierzb

22 marca Dzień Ochrony Morza Bałtyckiego

KWIECIEŃ

1 kwietnia Międzynarodowy Dzień Ptaków

1-7 kwietnia Tydzień Czystości Wód

5 kwietnia Dzień Leśnika i Drzewiarza

22 kwietnia Dzień Ziemi - Earth Day

25 kwietnia Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem

MAJ

5 maja Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego,

12 maja Światowy Dzień Ptaków Wędrownych

15 maja Święto Polskiej Niezapominajki

22 maja Dzień Praw Zwierząt (org. Klub Gaja)

22 maja Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej

24 maja Europejski Dzień Parków Narodowych

24 maja Europejski Dzień Parków Wodnych

31 maja Dzień Bociana Białego

CZERWIEC

1-7 czerwca Dni Lasu i Zadrzewień

2 czerwca Dzień Leśnika

3 czerwca Międzynarodowy Dzień ochrony Środowiska Naturalnego

5 czerwca Światowy Dzień Ochrony Środowiska

17 czerwca Światowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszą

18 czerwca Dzień Europejskiego Protestu Przeciw GMO

WRZESIEŃ

16 września Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej - World Ozone Day

19 września Dzień Dzikięj Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk

III weekend września Sprzątanie Świata

22 września Europejski Dzień bez Samochodu

PAŹDZIERNIK

Październik miesiącem Dobroci dla Zwierząt

1 października Światowy Dzień Ptaków

2 października Europejski Dzień Ptaków

2 października Światowy Dzień Zwierząt Hodowlanych

3 października Światowy Dzień Siedlisk

4 października Światowy Dzień Franciszka - Patrona Ekologów

4 października Światowy Dzień Zwierząt

4-11 października Światowy Tydzień Zwierząt

10 października Święto Drzewa

13 października Dzień Zapobiegania Klęskom Żywiolowym

14 października Międzynarodowy Dzień Zmniejszania Skutków Klęsk Żywiolowych

25 października Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt

LISTOPAD

25 listopada Dzień Bez Futra

29 listopada Dzień ogłoszenia św. Franciszka patronem ekologów

GRUDZIEŃ

29 grudnia Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej (ONZ)

UWAGA!!!

W roku 2014 przypadają ważne rocznice obchodzone przez instytucje ekologiczne Lubelszczyzny:

- 70-lecia powstania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie,
- 40-lecia powstania Roztoczańskiego Parku Narodowego – w maju br. Roztoczański PN w porozumieniu z Narodowym Bankiem Polskim wyemituje okolicznościową, srebrną dwudziestozłotówkę. Będzie należała ona do limitowanej edycji kolekcjonerskiej, jej wartość szacuje się na ok. 250 zł.
- 30-lecia Roztoczańskiej Konnej Straży Ochrony Przyrody - z tej okazji w dniach 9-10 sierpnia br. odbędą się uroczyste obchody powstania i działalności naszego Stowarzyszenia. Będą one połączone z "Dniami Parku" Roztoczańskiego Parku Narodowego. W trakcie imprezy odbędą się zawody jeździeckie.
- 55-lecia utworzenia Rezerwatów krajobrazowych „Nad Tanwią” i „Czartowe Pole”,
- 25-lecia utworzenia Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej.